

SZARVAS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Beliczey-ut 9. hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.

Nyílttérben egy sor közlési díja 50 fillér. Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

Felolvas szerkesztő:

Dr. Sámuel Victor.

KIADÓHIVATAL:

Beliczey-ut 9. számú ház, hova az előfizetési és a hirdetés pénzek küldendők.

Előfizetési díj: Egész évre 8 K. Fél évre 4 K. Nyolcvan évre 2 K. Egyes szám ára: 20 fillér.

Jegyzés.

Messze esik ugyan tőlünk Makó, de még sincs olyan távol, mint például Jeruzsálem. Ez az oka annak, hogy tudomást kell vennünk Makónak egy közgyűléséről, mely egy szerény irnoki állás betöltése miatt módfelett viharos vala. A makói városatyák felháborodása onnan datálódik, hogy az irnoki állásra kénytelen — kellen megválasztották Zsiga Margitot. Ha a megválasztottnak keresztnéve János, István, vagy éppen Jakab lett volna, a hékétlenkedés nem dulta volna fel a makói városatyák lelkületét. Így azonban indokolt a makói Peturok lázongása, mert tulajdonképpen miért is vakmerősködött Zsiga Margit kisasszony tizenhét éves leány léteire többet tanulni és többet tudni, mint a többi idősbb férfi pályázó? És miért tett eleget Zsiga Margit kisasszony a törvény kívánalmainak, holott Makón csak azért szokás a pályázatban bizonyos kvalifikációt is követelni, hogy azt ne tartsák be? Végül igazság az, hogy Zsiga Margit gyöngébb nem léteire erősebbnek bi-

zonyult, mint az irnoki állásért vetélkedő többi, természeténél fogva erős? De mi tapsolunk Zsiga Margitnak, mert lám bizonyítást nyújtott arról, hogy tizenhét éves dacára inkább nagykoru, mint az ősz hajzattal abajgató makói városi képviselők.

*

Békésszentandrás-on is van népmozgalom. Tudni illik ott is születnek, sőt néha-néha meg is halnak az emberek. Bennünket ez idő szerint csak a születési népmozgalom érdekel. Mert bárha Békésszentandrás-on sem más a születés tényének álladéka, mint másutt, annak következményei mégis annyira speciálisak, hogy érdemes velük foglalkozni. Mert Békésszentandrás-on praktikus életre történik a születés. Aki ugyanis szerencsés a szent római katolikus egyház hívőinek leszármazottjaképpen születni, az olyan nevet fog a keresztségben kapni, amilyent a születési napon a Gergely féle naptár jegyez. Ennek főképp két nagy horderejű jelentősége van. Az egyik, hogy Békésszentandrás-on a naptár összes nevei képviselve vannak, ami azért jó, mert

változatos és azért változatos, hogy gyönyörködtessen. A másik, hogy a születési és névnap egybeesvén, nemzetgazdaságtani szempontból az ünnepi lakomák tekintetében nagy megtakarítások eszközölhetnek. Szóval lehet ám tanulni Békésszentandrás-tól is.

Időszerű kérdések.

Moderen államokban a munkásjóléte emelése egyik legnagyobb probléma. A munkásosztályok szervezeteik erejével ma már egyenesen kényszerítik a társadalmat és a kormányhatalmat a velük való foglalkozásra. Így Magyarországon is az utolsó időben lázasan indult meg a szociális tevékenység, sajnos azonban a munkásosztály elégedettségét leszerelni nem sikerült. Ennek persze természetes, de főleg nagyméretű mesterséges okai vannak. A természetes okok általán ismertek, a mesterséges okot pedig az a körülmény szolgáltatja, hogy a munkásosztály vezetését a szociáldemokrácia ragadta karmaiba, ez pedig a polgári

TÁRCA.

URSA.

Ista: Abonyi Árpád
(Folytatás)

Azt gondolom, urfi — kezdte megint — hogy jó lenne, ha tölvennél az én köpenyegemet is.

— Nem kell, Ursa — hangzott a rövid, visszautasító válasz.

— Én nem faalom — próbalkozott újra, néhány pillanatnyi esend után az oláh — elhalok a jegen is egy szal plundrában. Vedd fel a köpenyegemet!

S felemelkedett, hogy levesse vállairól a szürke kinstári köpenyt.

— Tartsd meg — szolt rá szigorúan az ifju — így akarom!

Ursa engedelmesen visszaült a köre, buzgón szívta esoróppipáját, s csak morgott, mint a medve. Mégis csak istentelenség az obester urtól, amit a fiával teszen. Őt nem gyűri le a hideg, — de más az ilyen urivadék, ha meg olyan keményen tartja is magát. S éppen ma, k rácsonty szent estéjén, amikor csak az ilyen ő hozzá hasonlatos szegény oláh kutyát szabad kinn hagyni a fagyásban, mert annak nem art. De lám, mint reszket az urfi. S de miért, a Krisztus szerelméért, kell ilyen szenvednie . . . miért? Már csak rászánja fejet és megkérdezi, bár ilyen nem illendő, hogy szolgálógény valassa jövődö urát.

— Ne haragudj urfi — kezdte habozva az oláh — de nem tudom, miért teszen így veled a domot obester? Ne haragudj . . . kérlek . . .

A fiatal ember nem haragudott. Vállat vont a kérdésre.

— Azért, Ursa fiam — felelte röviden — mert nem akartam katona lenni.

— Értem . . . Azért, mert indzsellég lettél.

— Azért

— Nagyon értem — biezcentett bizonyos fejével az oláh, s elgondolkodott ezen a neki roppant különös dolgon. Persze, hogy persze . . . A méltóságos obester ur nagy ur, nagy katona, hatalmas rangbéli katona. Busul bizonytal urfi szive, hogy fia ezihilség lett inkább és nem haladt az ő nyomdokain. Éz, fájhat a hatalmas rangbéli katonának — de mi köze ehez az édes apának? Mert ez táu mégis előbb való . . . A többi mind kiesi dolog az apa dolgához képest. — s lám, még sem így van.

Jacobi antipicotin szivarkahüvely
Jacobi extra szivarkapapír elsőrangu gyártmányok.

Kapható Szarvason: Sámuel Adoll könyv- és papirkereskedésében (Beliczey ut 9. szám), valamint minden nagyobb dohánytözsdeben.

társadalommal szemben a féktelen izgatót, a kiengesztelhetetlen vádlót, az örök harczot képviseli.

Különösen az agrárkérdések kínálkoznak a szociáldemokráciának alkalmas sérelmi tökéül, mely irányban igen könnyűnek látszik a jelszavakkal dobálózni, úgy hogy tényleg a legidőszertűbb kérdések egyike az izgatókkal szemben, a megdönthetetlen igazság fegyverével kiállani a porondra s a számszerű adatok bizonyító erejét szegzeni a hazug jelszavakkal támadók ellenében.

Körülbelül erre a hatalmas feladatra vállalkozott Buday Barna, a „Köztelek“ felelős szerkesztője, mikor egy beható tanulmány keretében a magyarországi mezőgazdasági munkabér, a munkáskereset és a földbirtok viszonyok megoszlási képét tárja elő, különösen a munkáskérdés s főként a kivándorlás szempontjából. Az alapos statisztikai kimutatásokon alapuló tanulmány új szempontból világítja meg e kérdést, amennyiben oly adatokat tár elő, amelyek megdöntik a birtok megoszlás és a kivándorlás okozóit eddig általánosan táplált fogalmakat. Számszerű adatokkal bizonyítja, hogy a birtok megoszlás aránya Magyarországon korántsem kedvezőtlen a kisbirtokra nézve, mert a mezőgazdaságilag megművelhető területből csak 19 százalék esik az 1000 holdon felüli birtokokra, ellenben 65 százalék a kisbirtokra; a nagy birtok túltengéséről emelt panaszok tehát alaptalanok. Buday Barna az első, a ki most bebizonyítja, hogy a munkabér magasabb azon megyékben, ahol a nagybirtok területe meghaladja az országos átlagot, mint a túlnyomólag kisbirtokos

megyékben és hogy a nagybirtok a terület arányához képest is sokkal több munkásnak nyújt biztos keresetet, mint a kisbirtok.

Megállapítja végül, hogy a nagybirtokos megyékből a kivándorlás jóval csekélyebb mérvű, mint a túlnyomólag kisbirtokos megyékből éppen azért, mert a kisbirtokra tagoltság nem biztosít a népnek megfelelő keresetet. Adataiból kézenfekvőnek és bizonyítottnak látszik, hogy a kivándorlás jelentékenyen fokozta ugyan a munkabéreket, de a magasabb munkabérek éppenséggel nem csökkentették a kivándorlást, vagyis, hogy azt a munkabérek emelkedése egyáltalában nem befolyásolja. A munkáskereseti viszonyok egyenlő munkabérek mellett is kedvezőbbek a nagybirtok, mint a kisbirtok vidéken, a kivándorlás pedig a nagybirtok vidékről aránylag kisebb, mint a kisbirtok vidékekről. Végül pedig, hogy a kivándorlás az eddig kivándoroltak számával hólapdaszerűleg fokozódik, mert az Amerikából küldött pénzzel válik lehetővé az itthon maradtok kivándorlása.

Mindezekből kifolyólag megállapítható, hogy a kivándorlást sem a mezőgazdasági munkabérek emelésével, sem a nagybirtok annyira sürgetett parcellázásával halásosan korlátozni nem lehet, mert a kivándorlást nem a föld és kereset hiány okozza, hanem az aránytalanul magasabb amerikai munkabérek, amelyek a gyors vagyonszerzést teszik lehetővé és amelyekkel Magyarország mezőgazdasága sikeresen sem versenyezhet. Emelhetjük ugyan a népjólétet, a mezőgazdasági szakismeretek fejlesztése kapcsán az állattenyésztés, mezőgazdasági ter-

melés és a mezőgazdasági gyárípar fejlesztésével, de addig míg Amerikában a munkáskereset csökkenni nem fog, a kivándorlást csak preventív intézkedésekkel, nevezetesen a meglévő kivándorlási törvény rendelkezéseinek oly értelemben szigorú végrehajtásával korlátozhatjuk, hogy legalább is a katonakötelesek kiszűrésére, az utlevél nélküli kivándorlás teljesen megszüntessék.

Buday Barna meggyőző okfejtéssel mutat rá arra, hogy a magyar mezőgazdaság megerősítésének és a mezőgazdasággal foglalkozó nép jóléte emelésének elsőrendű feltételei: 1. a nép gazdasági nevelése, 2. az állattenyésztés érdekének megóvása és virágzóvá létele, ellenben 3. úgy szociális szempontból, mint általában a mezőgazdasági haladásra nézve károsnak ítélt minden olyan intézkedést, mely a földbirtokok tulságos szétforgácsolását elősegíti.

A tekintetes vármegye

× *A közigazgatási bizottság ülése.* Békésvármegye közigazgatási bizottsága e hónap 10-én, hétfőn fogja megtartani január havi rendes ülését Amicus Sándor alispán elnöke alatt.

× *A szeghalmi járásbírói állás.* A szeghalmi kir. járásbírósiállásnál Bajor Antal távozása folytán az egyik járásbírói állás megüresedett. A kitűzött pályázati határidőig 25 pályázati kérvény érkezett be a járásbírósi vezetőjéhez. A pályázók között van Rácz János gyulai kir. törvényszéki jegyző is. Hír szerint őt fogják a Bajor Antal utódjául kinevezni.

Midőn azonban észrevette, hogy a fiatal ember ásitva tekint az égbolt világosszürke mélységében uszó holdra — minden egyéb kirepült a fejéből, hogy helyet adjon a félelemnek. Az oláh előrehajolt, zsebébe dugta kiégett pipáját és éles figyelemmel, ijedten ügyelte az ifju egykedvű, álmos vonásait.

— Mi bajod, urfi? — kérdezte, majdnem fölriadva.

A fiatal ember ránézett és akarátlanul elmosolyodott a rámeredő szemek ijedt kifejezésén.

— Semmi, te csacsi — felcste megnyugtatta — kissé fáradt vagyok.

— Nem igaz, uram — vágott szavába az oláh — álmos vagy . . .

— Dehogyan vagyok!

— Látom . . . — mormogta fogai közt a katona s a fiatal ember egy újabb ásitására nyomban eléhozakodott vele, hogy akin ekkora hidegben erőt veszen az álom, az elalszik és megfagy. Nem segít azon se szidás, sem imádság. Megfagy menthetetlen. Már pedig, oh be szomorú lenne, ha odahaza a marosszéki kuria bársonyos belső hűzabába egyszer csak megvinné híret a posta, hogy a becsületes fiúnak tartott Ursa pedig akasz-

tófára való tolvaj volt, merthogy nem figyelmeztet elegendően a méltóságos asszony fiára, hogy megvédelmezze gyermekét a halál farkasai ellen, kik imhol itt is, ott is, meg amott is . . . meg mindenholnan rávicsorgatják fogaikat a keményre fagyott hónak esillogó tehérségéből. Mennyit sirna, jó isten az ő kegyelmes asszonya, ki reá, a szegény parasztra nem áttalá bízni urfi fiát, hogy óvja, ha lehet — teremő szent Jézus — az apja ellen, ki ideparancsolta, hogy széttépjk testét a hónak farkasai.

— Kelj fel uram ez jöjj, járkáljunk — indítványozta aggodalommal, miközben felállt a körül.

Nem kapott választ. Erre hangosan elkiáltotta magát:

— Ne aludj, urfi, ne aludj!

— Ne kiabálj, Ursa . . . — hangzott a báyadt válasz.

Ursa hallotta a hangot s eltő még jobban megijedt.

Odaugrott az ifjuhoz és közvetlen közelről, elébe térdelve, megrázta térdeit kőges tenyerével, minálul ismét rákiáltott:

— Kelj fel, uram! Hallod-e, kelj fel!

A fiatal ember rábámult s csendesen megrázta fejét. Az oláh szorongva nézgette. Nem tudta mit csináljon.

— Fázol urfi? — ordított rá újra és ismét rázni kezdte.

— Nem fázom . . . hagyj békét — felelte ingerülten, de nagyon hallkan az ifju.

Az oláh látta, hogy köpönyegét most már hiába adná oda. A hónak farkasai már ráleheltek, nem fázik . . . tehát meg fog fagyni. Bozontos, fekete feje kinlódva kereste a mentő-gondolatot, de nem talált semmit, amibe bekapaszkozhatott volna. Vastag öklét nekifeszítette a végtelen messzeségbe húzódo hónak és megfenyegelte a halálos tehérséget . . .

— Dögölj meg . . . — sziszegte elkeseredve.

A fiatal ember fehér volt, mint maga a hó. Az arczára világító holdfény sápadt világosságában talán még fehérebb. Az oláh nézte . . . Homlokán kidagadtak végre lázas lüktetésére az erek, tagjaiban forróság száguldozott. Érezte, hogy ha azonnal nem tesz valamit, nemsokára mindennek vége.

Ismét beletérdelt az ifju elé a hóba.

— Kelj fel! Kelj fel! — kiáltotta lelkesedve és jól megrázta.

— Mondtam . . . hagyj békét . . . — dumyogta az ifju, anélkül, hogy lecsukodott szempillái felnyitak volna.

BÁBEL.

Hazudott az Irás, Bábel!
Még nem hörgött vérben Ábel
És te már voltál és te már szóltál,
Voltál káromlás és fehér zsoldár.
Hazudott az Irás, Bábel!
Benned hörgött vérben Ábel,

Elhagyva a felhős ormot
Gyorsan szökött fel a tornyod.
Az első köved az első élet
Magara-bámész Miértbe szóledt,
Aztán felelt új kérdéssel,
Megtint, mindig. Így nőttél fel.

Ahány álom, vágyam, hitem,
Minddel fatadat építem,
Gyehennás éden, fázós vigaszt,
Lárvás elnyugvás, vérző igazság
A tied mind, te meg övék,
Te vagy a Kezdet és a Vég.

Írisz ujjongás, fáradt bánat,
Vig szédület, bús káprázat,
Pompázó lotusz, szintelen moha,
Egy villó igen, egy döngő soha,
Ez Bábel, az űs, az örök,
Kit imádok, kit gyűlölök.

Sámuel Viktor.

HIREK.

— *Lyceumi felolvasás.* A jan. 30-ki hangverseny felolvasója Dr. Márton Lajos fővárosi tudós lesz. Mivel többen kérdezősködtek az előadó ur személyét illetően e kérdezősködésekre a vezetőség a következő felvilágosítást adja: Dr. Márton Lajos fia a néhai jóhírű Abonyi Lajos írónak, kitől több jeles népszínmű ered. A nemzeti múzeumnál a régészeti osztályra; a tudományos irodalomban

igen jóhangzású neve van. Mielőtt a nemzeti múzeumhoz került volna, Te mesvármegye s tanfelügyelője volt. 35 éves nős felesége Rakovszky István állami számvevőszéki elnök leánya. Nagyon rokonszenves, kedves modoru szép intelligentiájú uri ember.

— *Tanítói közgyűlés.* A „Szarvasi helyi tanító egyesület“ Molnár János elnökle mellett jan. 2-án tartotta meg tisztújító közgyűlését Tudomásul vették az elnöknek évi jelentését. A „Magyarországi Tanítók Országos Szövetségébe“ való beépést egyhangulag elhatározták. A közgyűlés a pénztár átvizsgálása után a számadásra vonatkozólag felmenti a pénztárost. A pénztár múlt évi mérlege a következő: bevétel 234.12 K., kiadás 196.48 K., maradvány 37.64 K., ehhez számítva a ki nem mentett nyugták értékét 87.00 és 8.62 K., mint köszöntők árán levő hátrálékot az összes vagyon 133.26 k., A Ferenc József Tanítók Házánál lett szobaalapítvány gyarapítására az egyesület f.br. 5 én „Élő ujság“ bemutatásával és az egyesületnek ajánlódott különféle tárgyaknak elárverezésével kapcsolatban tánemulatságot rendez. — A tisztviselőket következőképpen választották meg: elnök Molnár János, alelnök Vargha János, pénztáros Bodnár Endre, könyvtáros Blonder Salamon, jegyző Rohoska Géza, választmányi tagok: Brózik Lajos, Ridegh János, és Trnovszky Márton. A legközelebb tartandó értekezleten Frankó Mihály és Konyecsni János fog közre működni.

— *Serenad.* A szarvasi férfi dalkör Sasko Soma főgimn. tanár vezetésével dec. 26-án este szerená-

dot adott Liska János főgimn. tanár s a férfi dalkar elnökének névestélye alkalmából. A köztisztviselőben álló elnököt a dalkar nevében Raskó Soma üdvözölte, aki a szíves megemlékezést megköszönve, az egész dalkart megvendégelte.

— *Nemzeti zászló az iskoláknak.* A mostani kultuszminiszter mindenképpen ki akarja domborítani a magyarországi iskolákon a magyar államiságot. Nem régen magyar czimertáblákat függesztetett ki minden elemi iskolára, amitől a nemzetiségek ugyancsak prüszkölnek. Legújabbán pedig nemzetiszínű lobogókat küldött szét azzal a rendelkezéssel, hogy azokat a zászlókat nemzeti ünnepeken ki kell tűzni az iskolákra. Békésvármegye is kapott ilyen rendelkezéssel több, mint 300 darabot. A lobogókat az alispáni hivatal fogja a községi előjáróságok útján szétosztani az iskolák között.

— *Szabad Lyceum.* Ma délután 5 órakor ismét előadást tart a Szabad Lyceum a főgymnásium tornacsarnokában 10 filléres belépti-díj mellett. A műsor következő: 1., Sella Gyulai Páltól. Szavaja. Óváry Zsuzsika. 2., Dalok. Énekli; Sinkovics Mariska. harmoniumon kíséri Rohoska Géza tanító, lyceumi titkár. 3., A konyhakertészetről, tekintettel a bolgár kertészetre. Irta és felolvasa Benczúr Mihály lyceumi titkár. 4., Dalok. Énekli Liska Mihály. Zongorán kíséri Rohoska Géza. 5., Karácsonyi és ujévi ének. Énekli a szarvasi cigányleányok kara. Ez utóbbi mint érdekes etnografiai kurisztás kerül bemutatásra.

— *Sztrájk a polgári leányiskolában.* Kissé titokzatos ügy tartja izgalomba a békést lakosságot.

— Megfagysz uram! Majd fölemellek —
— Menj innét . . .

— Járnod kell! — kiabálta az oláh és talpra ugorva az ifju karjai alá dugta karjait, hogy fölségtse a körül.

— Taktarodj . . . Ursa . . .

Az oláh nem takarodott, hanem erőszakkal is fölrántotta inkább, semmint fölémelte. A fiatal ember kinyitotta szemeit, de nem szólt, hanem megfordult és ismét vissza akart ülni a kőre. Ursa melleje állt és nem engedte. Megfogta vállait, gyengéd erőszakkal eltaszította a kő mellől és huzni kezdte a kolostor falai alá. Nehezen váltó feje azt remélte, hogy ellenállásra talál, de ez nem következett be. Az ifju ellentállás nélkül engedte magát huzni. Az oláh ránézett s midőn az ismét lozárult szempillákat s a félig kinyílt, eifehéredett száját megpillantotta, buljával mellen ragadta s jobb-jával arcul csapta az ifjut.

Az összerázkódott az ütőse, mintha villám érte volna. Hirtelen felpattant, szemei rámeredtek Ursára, szája reszketni kezdett.

— Gazember! . . . — szakadt föl mellől egy rekedt kiáltás, s rávetette magát az oláhra.

— Gazember vagy magad . . . —

adta vissza a szót Ursa, s nagyot taszított a fiatal emberen, aki e pillanatban ököllel vágta fejbe. Az oláh sziklakemény csontja meg sem érezte az ökölesapást. Szemeit ő is kimeresztette, öklei közel jártak az ifju fejéhez, szája az aljas szavak egész mokány zuhatagát ontotta a fiatal ember szeméi közé, miközben mellét rázta. S kimondta, ami hirtelen eszébe jutott:

— Elszeretted, urfi, a szeretőmet . . . meg kell halnod!

— Nem is ismerem, te barom! — ordította az ifju, s ökleivel ismét hatalmas csapást mért az oláh fejére. Az ütés orrát is érte, — abból megeredt a vér. Ursa hasonlóképpen ordított, miközben szétmázolta arczán a vért, hogy még jobban inegerelje földühösített „kis urát“, akivel úgy bánt, ahogy akart. Oda is teremtette szilaj ordítás közben a hóba, s hempergette ide-oda, mint egy lapdát, mit sem törődve a fejére, mellére és vállaira hulló ökölesapásokkal. Két perc alatt mindketlen véresok voltak. Az oláh orrából bőven ömlött; jutott belőle a fiatal ember arczára is. A fagyos hó porzott a hevesen dulakodó két katona körül. Egy-egy pillanatra egészen eltűntek benne.

Ursát a patrouille szuronyok között hozta le a plivai fővárdára, hol nyomban vasra verték. Az ezredes, midőn meghallotta mi történt, kissé összerendezte, s megparancsolta hogy hozzak színe elé a nyomorultat, aki „bajtársát“ orvul megtámadta és megakarta ölni.

Ursa megjelent. Az ezredes keresztül szurta villogó szemeivel, s recsegő hangja egész fenyegető szenvedélyességével kiállt rá.

— Mit tettél, szerencsétlen!

Az oláh szelíd szemeiben megjelent valami bánatos öröm:

— A mariásza megparancsolta nekem, doinnu óbester — felelte halk, szemrehányó hangon, miközben földre sütötte feldagadt, hozontos fejét — hogy ügyeljek az urfira . . . Nem engedhetem, hogy megfagyjon. Hát ezért történt . . .

Az ezredes beharapta ajkait, lenézett a földre, azután hirtelen fölkapta fejét, s rávetette az oláh széles vállára:

— Holnap mindketten elmentek haza, a pokolba! Derék fiu vagy, Ursa . . . mars!

(Vége.)

A polgári leányiskola református valásu növendékei ugyanis az utóbbi időben nem jelentek meg a hittanórákon. A dolog szüleik tudtával és beleegyezésével történt, akiknek állítólag okuk volt arra, hogy gyermekeiket azokra a tanórákra ne bocsássák. A titokzatos ügyben az iskolaszék kiküldöttéi vizsgálatot tartottak, amelynek eredményét jegyzőkönyvben terjesztették a királyi tanfelügyelőséghez és Dombi Lajos gyulai református espereshez. Hogy mi lappang e titok leple alatt, a legközelebbi jövő talán fel fogja deríteni. Hogy jó nem, az már eddig is bizonyos.

— **Hangverseny.** A január 30-iki lyceumi hangverseny díszelnökül a következőket sikerült megnyernie a vezetőségnek - Dr. Wieland Sándor, főszolgabíró, Kollár Lajos főjegyző, Dr. Haviár Gyula kir. közjegyző, Dr. Dancs Szilárd ügyvéd, Dr. Déry Henrik orvos, Balla Sándor tisztartó, Weinberger Fanny polg. leányisk. igazgató, Mocskónyi József főgymn. igazgató, Nikelszky Zoltán tan. kép. igazgató, Grimm Mór v. bíró, fakereskedő, id. Kovácsik Károly kereskedő, Farkas Soma kereskedő, Vitális János kereskedő, Perczel János cukrász, Róth Béla fényképész, Kölbl József cipész, Forster Gusztáv bádogos, Valkovszky Mihály v. bíró. Vidéki díszelnökök; Békésszentandrásról; Dr. Hajas József főjegyző, Bencsik József bíró. Öcsöd-ről Soós István főjegyző. Kondorosról egyenlőre: Czirbusz Endre tanító. A hangverseny műsora csaknem teljesen megállapított már. A meghívók nem sokára szintén utnak indulnak, a vezetőség előre is jelzi, hogy a meghívók egyszerűsége kifejezője lesz annak, hogy a hangverseny s a vele kapcsolatos táncmulatság külsőségeiben kerülni fog minden költséges cicomát, uttörő óhajtván lenni ezen a téren is.

— **Hangverseny.** Ma délután 3 és egy negyed órakor az Árpád szállóban a 46-ik gyalogezred zenekara hangversenyt rendez. A nálunk ritka lévezetnek előreláthatólag nagy közönsége lesz.

— **Öngyilkosság egy pár csizma miatt.** Porubcsanszky József endrői 14 éves gyerek karácsonyi ajándékkul egy pár új csizmát kapott az apjától. Újévkor szeretett volna benne grasszálni, de az apja nem engedte meg. Ezen a tulságos érzékeny fiu annyira elkeseredett, hogy siránkozott egy darabig, aztán felment a lakásuk padlására és felakasztotta magát. Mire észrevették, már meghalt.

— **Egy gyermek tűzhalála.** Borzalmas véget ért egy kis leány. Megégett. Szücs Mária 7 és fél éves kis leány szülei 30-án dísznőtltek. Az aprólékokat egy füstölő helyiségben abálták. A kattanban nagy tűz égett. A kis leány, meg egy szomszédbeli pajtása jöttek-mentek, neziék a dísznőtlést, bontást. Legtöbbit a

katlan körül forgolódtak. Szücsné amint egyszer kifordult az udvarra, a kis Mária egészen a kattan mellé ment. A katlanból kicsapott a láng, végig szaladt a kis leány ruháján, Mari pajtása kiszaladt az udvarra. A nagy jajveszékésre berohant az anya. Kis leányát, ki ekkor már ugy égett mint egy fáklya, magához szoritotta, majd az udvarra szaladt ki, hol bekente sárral, a ruháját letépte. Dr. Scheiner Miksa orvost hívták ki a kis leányhoz, ki első segélyben részecitette és bevitte a kórházba, hol még az éjjel meghalt.

— **Nyilvános számolás.**

A „Szarvasi Nőegylet“ szilveszterkor fényesen sikerült táncmulatságot rendezett. Összes bevétel volt 393-50 f., kiadás 238-53 f. Maradt tiszta jövedelem 155 kor., mely az egyesület pénztárába szállítottatott be. Felülfizettek: Benka Gyula 2 k., dr. Belopotoczky György 5 k., özv. Bakay Sándorné által N. N. 3 k., Bretz Berta 2 k., Csábrádi János 3 k., Chován Károly 5 k., Danda József 1 k., dr. Déry Henrik 5 k., dr. Dancs Szilárd 7 k., dr. Faragó Mór 4 k., Fényes N. 2 k., dr. Fuksz Ignác 5 k., Haviár Daniné 10 k., Haviár Dani 10 k., dr. Haviár Gyula 10 k., Kollár Lajos 5 k., Krebsz Zoltán 1 k., Lukács I. 5 k., Leszich Gábor 1 k., Löwi Sándor 2 k., dr. Mázor Elemér 8 k., Mészáros Gusztáv 1 k., Márton László 1 k., dr. Nagy Béla 3 k., Perczel János 5 k., Papp Ernő 6 k., Pollák Béla 1 k., Péczely Béláné 10 k., Réthy Sándorné 1 k., dr. Szlovák Pál 4 k., dr. Szemző Gyula 4 k., Szabó Jánosné 1 k., dr. Salacz Aladár 4 k., Sárkány Imréné 2 k., dr. Scheiner Miksa 4 k., dr. Takács Izsó 4 k., Vadász F. 1 k., Vitális Jánosné 1 k., Weinberger Mór 1 k., Wihs Béla 2 koronát. Fogadják ugy a felülfizetők a jótékony cél érdekében tett áldozatukért, mint a közreműködő hölgyek azon készségükért hogy a megjelenteknek kedves meglepetést szereztek táncukkal, a vigalmi bizottságnak köszönetét.

— **Modernség.** Minden irodalom iránt érdeklődő ember ismeri már azt az új költészeti irányt, melynek legnagyobb tehetségü művelője, ugyszólván mestere Ady Endre. Követői vannak sokan, különösen a fiatalabb generációban. Még a közép iskolai tanulók között is sok akad, aki az ő hívének vallja magát. Ha nem is de legalább szereti a modern verseket.

Egy fiatal szarvasi gimnazista, mint az alábbiakból kitünik, szintén olvasója lehet a modern poétáknak.

Újévkor az édes anyja meglepte egy olyan ajándékkal, amilyenre már régóta vágyott. A diák elragadtatva nézte egy darabig a kedves ajándékot, aztán szinte könyves szemmel így szólt az édes anyjához:

— Óh mamuskám, hadd leheljek egy esőkláncot a karodra!

— **A szarvasi iparos ifjak önképzőköre** által 1909. december 26-án, azaz karácsony másodnapján megtartott mulatságon való felülfizetésekkért ez uton mondó hírlás köszönetet a rendezőség nevében Demcsák János ifj. önk. jegyző. Dr. Haviár Gyula 3-40 f., Jeszenszky Frigyes 3 k., Weitzner Gábor 2 k., D'spiter János, Podani János, Vágó László, Cséke Gyula 1-1 k., Szrnka János 80 f., Brlázs János 60 f., Maginyecz János, Kiss János, Turi György, Csernák István, Blaskó György, Ribárszki Jánosné, Sulyan János, Töröcsik József, Kun Margit, Zsigmondi György, Podani Sámuel, Juhász Vincze, Melis János, Glózik János, Csontos Pál, Opauszky János, Györi János 40-40 f., Varga Ferencz 40 fillér.

Mulatság.

— **Főgimnáziumi hangverseny.** A szarvasi főgimnázium zeneköre február hó 5-én este a főgimnáziumi dalkar és Vajda-önképzőkör bevonásával nagyobb szabásu, táncal egybekötött hangversenyt rendez. A műsort következő számunkban tessük közzé.

— **A Szarvasi jótékony nőegylet táncmulatsága.** Nem kellett hozzá nagy jó s tehetség, hogy a nőegylet szilveszteri táncmulatságának fényes sikert jósoljunk. A kellő gondnal és körültekintéssel megtelt előkészületek, a kitartó buzgalom, melylyel az egyesület vigalmi bizottsága az est pompásan beállított programja és sikere érdekében eljárta — min Imegannyi biztosítékai voltak az elért szép eredménynek.

El kell ismernünk, hogy ily dísztíngvált mulatság Szarvason még igen kevés volt. De ugy véljük, hogy e nívós est a közönség hozzáfűzött várakozását is teljes mértékben kielégítette. Mert hiszen a milió előkező és gyönyörködtető volt s a megjelent szép számu közönségen fesztelen, meleg hangulat uralkodott és tettekre sz táncos s így természetesen tánc is volt bőven, patrezselyem ellenben semmi. Hát kell-e ezeken kívül még valami egy táncvigalom kielégítő sikeréhez? Azt hisszük: semmi. Amde ez estén kaptunk még egyebet is. Egy kis csemegét. Amely kicsi volt bár, de teljes mértékben csemege volt. Éjféltre egy kis ünnepséget állítottak be az óév bucsuztatójául s az újév beköszöntőjéül.

Az ünnepség műsorát Renglovich Bozsika és Luluka temperamentumos toborzója nyitotta meg, melyet Balla

Jolánka, Bottka Dalma, Bugyis Babi, Haviár Mancsi, Mészáros Jolánka, Szlovák Mancsi, Szlovák Páncsi és Sinkovitz Etike által bájosan ellejtett „gavott” kövelett.

Borzalmas Szerencsétlenség.

A korcsolyázás halottjai.

Három diák a vizbefult.

Borzalmas szerencsétlenség hírére vesszük lapunk zártakor. A szarvasi főgimnázium két első osztályu tanulója és a tanítóképző egy első osztályu növendéke tegnap délután a Körösbe fult. A két kis gimnazista névszerint Lestyan és Borgulya, csuszáltak a holt Körösnek a Bolza-kert alatti részén, miközben a gyenge jég leszakadt alattuk. Segélykiáltásukra közelben korcsolyázó Rácz Mihály tanítóképzőbeli növendék mentésükre sietett, de vesztére, mert ő is ott veszett.

A parton állt Fekete Sándor tanítóképzőbeli növendék, ki a katasztrófa láttára segítségért szaladt. Mire azonban az emberek összefutottak, a szerencsétlen diákok a jég alatt megfultak. Holttesteiket a községi rendőrök fogták ki a vízből és beszállították a közkepházba.

A szerencsétlen diákok rettentés halálküzdelmet vívhattak. Kezüik és arcuk a jégtől borzalmasan összevissza volt vagdosva.

Megrendítő volt a holttestek beszállítása. A három hullát egy szekerre tették és pokrócczal takarták le. Kilátszott azonban négy kis csizmás láb, meg egy pár nagyobb korcsolyás cipő. Olyan szomorúan verődtek össze azok az élettelen kis lábak a dűcögő kocsin.

A vizbefult diákok mind szarvasiak.

Az eset városszerte általános izgalmat keltett.

Törvénykezés.

Angyalcsinálás. Angyalcsinálással vadolva állottak a gyulai törvényszék előtt Bánfi Juliánna, egy szép orosházi 16 éves leány és Pór Istvánné ugyancsak orosházi bábaasszony. A kis leány beismerte, hogy 20 koronát adott Pórnénak, hogy gyógyítsa meg, mert nem tudja mi a baja. Pórné kereken tagadott mindent, még azt sem ismerte be, hogy nála volt a leány. A tanúk azonban, köztük a leány anyja is látták mikor a Bánfi Juliánna Pórnénál volt többször, sőt egyik tanu előtt Pórné maga is emlegette az esetet. A törvényszék ennél fogva Pórnét 6 hónapi börtönre, Bánfi

Juliánát pedig 14 napi fogházra ítélte. Utóbbinak büntetését az új novella 1. § a értelmében felfüggesztette.

Az ország egyik leghirnevesebb **bábaképző-intézetének** igazgatótanára írja: „A **Ferencz József**-keserűvizet állandóan alkalmazom és bizonyíthatom, hogy a „Ferencz József”-viz a gyermekágyasoknál is a legjobb hashajtó.”

Nyilt-tér.

E rovatban közölttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon jó ismerősnek, kedves barátoknak, — kik drága, jó férjem; a legszeretőbb és legjobb atyánk elhunytakor őszinte szívvel osztoztak mély bánatunkban, a leghilásabb köszönetet mondunk.

Fogadják igaz köszönelünket karitásai, a szarvasi kereskedő urak is, kiknek megnyilvánult igaz részvételük feledhetetlen lesz számunkra.

özv. **Holéczy Gusztávné és családja.**

Vasuti menetrend.

— Érvényes 1909. okt. 1-től. —

Mezőtur	ind. é.	2 29 n.	12 15 n.	5 40
Szarvas	érk. "	3 15 "	1 03 é.	6 28
	ind. "	3 27 "	1 27 "	6 38
Kisszőnás	érk. "	4 14 "	2 12 "	7 25
Orosháza	érk. "	5 35 "	3 26 "	8 40
Mezőhegyes	érk. n.	7 55 "	5 40 "	—

Mezőhegyes	ind.	— n.	9 18 é.	—
Orosháza	ind. é.	5 55 "	11 17 "	6 07
Kisszőnás	érk. n.	7 18 "	12 29 "	7 16
Szarvas	érk. "	8 24 "	1 26 "	8 13
	ind. "	8 44 "	1 44 "	8 23
Mezőtur	érk. "	9 30 "	2 30 "	9 10

A nappali idő reggeli 6 órától esti 5 óra 59 percig terjed. A számjegyek előtt levő betűk é = éjjelt, n. = nappalt jelent.

HIRDETÉSEK.

Hirdetmény.

Szarvas nagyközség alírott előjárói ezennel közhírré teszik, miszerint mindazon ingatlan tulajdonosok akiknek jelzálogilag bekebelezett terheik vanak ezekre vonatkozó bevallási ivateket folyó év január hó 1-től folyó év január hó 31-ig, községi előjáróságnál anyival is inkább adják be, mivel később beadandó bevallási ivatek csak abban az esetben lesznek figyelembe véve, ha hitelt érdemlőleg igazoltatik, hogy a késedelem elháríthatatlan akadály miatt történt.

Szarvason, 1910. január hó 2-án.

Az előjáróság nevében:

Krsnyák Mihály, Roszik Mihály,
jegyző. t. bíró

4571—1909. tkvi szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szarvasi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Szarvasi Takarékpénztárnak Baros István végrehajtást szenvedett elleni 150 kor. tőke követelés és jár iránti végrehajtási ügyében a gyulai kir. törvényszék (A szarvasi kir. járásbiróság) területén lévő Szarvas község fekvő a szarvas nagykondorosi pusztai 519. sz. jvkben foglalt 6285—86—b—1—41. hrszamu 3 hold 700 négyszögöl Borgulya dűlőbeli szántóra és 239. sz. lakó házra az árverést 4429 korona ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az **1910. évi március hó 4-ik napján délelőtt 9 órakor** Kondoros község házánál tartandó nyilvános árverésen eladatni fog, de a kikiáltási ár 2/3-án alól nem.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-c. értelmébe jelzett árfolyammal számított és az 1881: évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes érték papirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. évi LX. t.-c. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság.

Szarvason. 1909. évi december hó 4-ik napján.

SCHABATKA, kir. járásbíró.

Három szobás utcai lakás, mellék-helyiségekkel együtt kiadó, ugyan ott egy üzlet berendezés eladó, értekezni lehet a tulajdonosnál, Kossuth utca 38. szám alatt.

1—6

Konyecsni-féle házban, piacz mellett 3 szobás lakás május 1-től kiadó esetleg eladó. Értekezni lehet Dauda Mihály tímárnál.

1—3

Ösídőktől fogva szappannal tisztítjuk a ruhán esett foltot, szappannal tartjuk tisztán

testünket, szappan a legjobb szer a fog és szájmossa is a modern orvosi tudomány legújabb tanítása szerint. Értelme tehát Sztraka Menthol fog-zappanjának közkeveltsége, mely az ínyt nem marja, mégis erősen desinfectáló, hajba nem undorító, sőt ellenkezőleg tartósan üdítő hatása eljut a fogközök legelrejtettebb zugába is. E szappannak köszönhetjük, hogy kellemetlen szájszag, s fogak romlása nincs többé. Ára gyógytárakban 1 kor, 3 drbot 3 korért bérmentve küld Sztraka gyógyszerész Mohol.

Kapható Szarvason: (Medveczky utóda)
Miklós Pál gyógyszerészárán.

12934—909. ikt. sz.

Hirdetmény.

Ak irrott községi előljáróság felhívja a katonai kedvezményre jogosítottakat, hogy akik jogcimeiket igazolni óhajtják, azt a katonai ügyi jegyzői irodában az 1910 évi március hó végéig okvetlen jelentsek be.

Szarvas, 1909 nov. 8.

Az előljáróság nevében:

Jeszenszky
jegyző.

Demesák
h. bíró.

Értesítés.

A n. érdemű közönség tudomására hozom, mikélt Szarvason Deák Ferencz-utca 430 sz. alatt (Oravec-féle házban)

késes- és műköszörülő-üzletet

nyitottam. Elvállalok mind nemü orvosi műszerek, ollók, beretvák kések és bardok el-sítését, Tamaszkodva azon gyakorlatra, mit a köszörülés és a késes ipar terén több nagy műhelyben szereztem, nyugodtan állíthatom, hogy e téren a versenyt bárki-vel is felveszem. Műszerek, kések, ollók javítását és élezését a legjutányosabban és a megrendelésnek megfelelően eszközölöm.

Szíves pártfogást kérve tisztelettel

Franó András késes és műköszörős.

Ruhát, kelmét, csipkét

fest tetszés szerinti színre vagy vegyileg tisztít

Süveges János

kelmefestő és vegyeltisztító Szarvason

Papírvágó, perforirozó és drótvarrógép

használt, de jó karban lévő jutányos áron eladó.

Czim megtudható Sámuel A.-nál a „Szarvas és Vidéke” kiadóhivatalában, Szarvason (Békésvármegye).

Óra-, ékszer- és látszer üzlet.

Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy Szarvason a Fő utcán, Réthy-féle házban, (Holéczy Gusztáv üzletével szomszédságban)

óra, ékszer és látszer fióküzletet nyitottam.

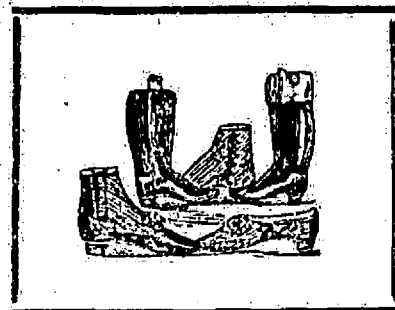
Főüzletem Orosházán a legnagyobb forgalomnak és kitünő hírnévnek örvend.

Ugyanazon módon, ugyanazon pontos elsőrangú kiszolgálással óhajtom Szarvas közönségének szakmámbeli szükségletét is kielégíteni, mint azt az orosházi főüzletemben teszem.

Ennek szíves tudomásul vétele után kérem Szarvas b. közönségének kitüntető pártfogását.

Kiváló tisztelettel

özv. Leszich Kálmánné.

Czipész üzlet

Fiók Fiók
Gyoma. SZARVAS. Kondoros.

Hibás lábaknak a legipszelését elvállalom. Utána helyes czipők műizléssel készíttetnek el.

Elsőrendű czipészüzlet (az Árpád bazar-helyiségben), a hol a legjobb anyagból műizléssel készített modern szabású czipők kaphatók.

Megrendelések a láb természetes felvétele után (új eljárás) különös gonddal és izléssel készíttetnek el.

Magyar, angol és francia szakismerettel dolgozom, miután a Nagy Mélt. Magyar Kir. Kereskedelmi kormány támogatása révén tanulmányoztam a czipészlet technológiáját, miből jeles eredménnyel vizsgáztam.

Tiszta, finom és modern munka az irányelvem.

Kérem a nagyrabecsült közönség kitüntető pártfogását

SZÜCS JÓZSEF
 czipész mester.

A legjobb gummisarkok, krémek, selyemfüzők minden színben, czipő sámfák nagy választékban.

Ludtalpbatét faragását eszközlöm ugyanolyan szintén rendes talpbetétek, parafagyökér asbes és remezből, kaphatók.

Eladó föld.

Muzsnyai Baláznak Endrőd községben levő varnyasi pusztán a nagylaposi állomás mellett **40 hold közrendű telke**

örökáron eladó,
 esetleg haszonbérbe kiadó.

Értekezni lehet Mezőturon Főtitkár utca 559. sz. a, vagy a helyszínen.
 8-3

Nem látta a feleségemet?

bemenni LITTAUSZKY PÁL fodrászhoz, azóta

eltűnt

minden bevásárlási gondja, ami a pipere és toalette szükségletét illeti, mert ott a dúsan felszerelt raktárból a legkényesebb igényeket is ki lehet elégíteni.

Schwartz Zakariás grant-, sycuit, márványsíremlékek valamint építészeti kövek raktárát a Lusztig-féle házból athelyezte a Kossuth Lajos utcába, a Klein és Schlesinger faterlepére.

Alapított 1880-ban.

Telefon szám: 16.

SÁMUEL ADOLF

könyvnyomdája, könyvkötészele, könyv-, papir- és írószerekkereskedése
SZARVASON, Beliczey ut 9 szám.

Könyvnyomdában
 mindennemű könyvnyomdai munkák, u. m.: béli meghívók, eljegyzési és esküvői értesítések, névjegyek, üzleti kártyák, levélpapír és borítékok, számlák, falragaszok, körlevelek és gyászjelentések pontosan és jutányos árak mellett készíttetnek.

Könyvkötészetemben
 mindenféle könyvkötészeti munkák egyszerű és diszes kivitelben a legjutányosabb árak mellett gyorsan és pontosan készíttetnek. Iskola-könyvek a legrövidebb idő alatt köttetnek be.
 Olcsó és tartós munka!
 Pontos kiszolgálás!

Könyvkereskedésemben
 kaphatók az összes helybeli iskolákban használandó tankönyvek, író- és rajszerek. Énekes- és imakönyvek nagy választékban. Mindennemű papir és írószerek nagy raktára. – Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltetnek.

A „Szarvas és Vidéke” kiadóhivatala.